

Seletuskiri volikogu määruse eelnõu "Valjala valla 2011. aasta eelarve kinnitamine" juurde

SISSEJUHATUS

Valjala valla 2011 a. eelarves on planeeritud tulusid mahus **1 057 683** eurot ja kulusid mahus **1 057 683** eurot, seega on planeeritud eelarve tasakaalus. Valjala valla 2011 a. eelarve tulude plaani koostamisel on aluseks võetud Valla 2010 aasta eelarve laekumine. Samuti on arvestatud Valla arengukavas toodud seisukohtade ja visioonidega. Valla eelarve tulude projektis on toodud vallale laekuvad maksud, valla majandustegevusest tingitud tulud ja riigi eraldised omavalitsustele. Samuti eelmisel aastal jäänud kassa reserv ja ületulev jääk.

Kõige suurem tuluallikas tulude projektis on isikutulumaks (edaspidi **tulumaks**). Planeeritud on seda tulu 520 000 eurot. Tõusu 2010.a. laekumisega võrreldes ei ole planeeritud. 2010.a. laekumine oli 532 tuhat eurot. Vallavalitsus on eelarve koostamisel alati teinud ka arvestuslikud plaanid kuude lõikes. Kui arvestada 2010.a. tulumaksu tegelikuks laekumiseks 532 tuhat eurot, siis sellisel juhul 2011.a. tõusu ei ole planeeritud. Arvestatud on 2,3 % väiksem laekumine võrreldes 2010 aastaga. Lisaks on planeeritud reservi 2% puhastatud eelarvest. Arvestades Eesti majandusolukorda ja võimalikke trende, ei ole põhjendatud ülemäärane optimism tulumaksu planeerimisel. Valjala valla puhul saab laekumise tõus olla peamiselt maksumaksjate arvu ja palga kasvuga seotud. Analüütikute väitel jääb keskmine brutosissetulek nähtavasti 2010 aasta tasemele või tõuseb kuni 2%. Tulumaksu laekumise prognoosimisel lähtusime ka Valjala tööhõive statistikast, mis oli aasta lõpuks vähenenud küll ¼ võrra, kuid aasta vahetusel oli jällegi töötuse osaline kasv. Valjala puhul võib prognoosida, et maksumaksjaid ei tule 2011 valda eriti rohkem juurde, pigem võib prognoosida olukorra stabiliseerumist.

Eelarve koostamisel on arvestatud Valjala valla arengukavaga aastani 2015.

Mahult järgmine tuluallikas **maamaks** jääb samadesse piiridesse eelmise aastaga-45000 eurot. Vallavolikogu ei ole teinud maamaksu määrade suhtes olulisi korrektsioone, mis omakorda ei anna alust maamaksu laekumise tõusule. Samas võib tulu väheneda, kuna alla 5 euroseid maksuteateid enam välja ei saadeta.

Tulud, mis on planeeritud **haridusasutuste majandustegevusest** 23760 eurot on võrreldes 2010 aastaga langenud. Vähenevad ka laekumised lasteaiade hoidmistasudest ja teistelt omavalitsustelt laekuvad tasaarvlemised.

Teiste tuluallikate osatähtsus on väiksem ja nende prognoosid on jäänud 2010.a. tasemele.

Riigilõiv

Seoses ehituslubade väljastamisest võetava riigilõivu laekumisega alates 2003. a. kohalikku eelarvesse, on tõusnud ka riigilõivude osakaal valla eelarves. 2011 aasta prognoosis on arvestatud 2010 aasta laekunud riigilõivu, mis oli 4154 eurot. 2011 aastaks on prognoositud 3200 eurot..

Laekumised majandustegevusest

Laekumine majandustegevusest on 2011 aastal vähenenud, kuna peamine majandustegevus vee ja kanalisatsiooniteenuse müük läheb alates 2011 aastast AS Kuressaare Veevärgile.

Kogu eelarve tulude maht on **1 057 683**

Üksikisiku tulumaksu laekumist aastate lõikes iseloomustab alljärgnev tabel:

Kuu	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jaanuar	394 242	422 361	600 002	755 247	944 458	848 606	716 879
Veebruar	358 725	367 920	452 291	650 928	787 209	708 488	615 971
Märts	281 679	428 802	564 734	673 735	775 924	720 916	660 746
Aprill	336 870	426 757	454428	618 692	814 964	683 852	660 401
Mai	349 001	421 977	570 304	727 099	768 540	676 134	649 881
Juuni	369 798	445 065	562 330	743 846	882 729	677 336	708 320
Juuli	467 777	546 861	646 149	900 013	1 048 516	924 751	836 734
August	402 749	493 112	582 014	714 471	766 260	657 319	672 634
September	335 446	512 887	593 725	770 7371	921 825	614 877	676 895
Oktoober	404 966	469 607	643 956	822 539	906 910	708 078	687 679
November	496 040	512 853	588 175	754 584	761 981	675 020	702 664
Detsember	485 215	512 853	575 342	801 306	869 764	707 684	734 163
Aasta kokku	4 682508	5 496 212	6 833 418	8 933 197	10 246 077	8 613 581	8 322 967

II KULUEELARVE

Kulude plaani koostamisele on aluseks üldine majandusolukord riigis. Riigi sektoris on prioriteet kulude optimeerimine. Sama suunda peaks hoidma ka omavalitsused, Valjala vald nende hulgas.

2011. aasta kulueelarve suuruseks on planeeritud **1 057 683** eurot. Kulueelarve koosneb üksikute tegevuste alaeelarvest, kus on ära näidatud kõik planeeritavad kulutused tegevusvaldkondade lõikes.

Valla 2011 a. eelarve kulude projekt on koostatud põhimõttel, et tegevuskulud ja arengukava investeeringud on eraldi. Investeeringud valdkonniti ei ole eelarves kuludes veel klassifitseeritud ja seisavad eraldi üldsummana.

1. INVESTEERINGUD

Valjala valla 2011 aasta investeeringute eelarve maht on planeeritud 78 673 eurot, mille lisanduvad projektidest laekuvad summad. Lähtuvalt Valjala valla arengukavast on planeeritud alustada 2011 aastal järgmiste investeeringutega.

1. Valjala valla arengukavas oli Tervisekeskuse ehitus 2010 aastal suurimaks objektiks. Projekti kogu maksumuseks on a´ 90 000 eurot, millest 2010 aastal tehti 56800 ja 2011 aastal ehituse lõpetamiseks on arvestatud 33 200 eurot.
2. Sakla Seltsimajas asuva muuseumi ehituseks on planeeritud 6500 eurot, projekti omaosaluse finantseerimiseks. Plaanis on alustada Sakla seltsimaja II etapi väljaehitamiseega.

3. Looduserada maalinna ümbruse ehitusega alustati 2010 aastal vastavalt maalinna detailplaneeringuga. Kevadel peab loodusrada olema valmis ehitatud ja külastajatele avatud.
4. Rahvamaja küttepuudele mõeldud varjualuse ehitamine, et varju alla saaks mahutada kogu talvise kütte.
5. Jööri muuseumi juurde ehitatava laululava omafinantseerimise toetus. Projekt sai 90% ulatuses rahastamist Külade mitmekesistamise meetmest 3.2
6. Endise bensiinjaama likvideerimine Valjala alevikus. Tegemist on keskkonnaohtliku objektiga, kuna hoones asuvad veel kolhoosi ajast õli ja värvilao jäätmed.
7. Tänavavalgustuse väljaehitamine on plaanis Valjala alevikus, kuhu eelmisel aastal paigaldati tänavavalgustuse kannud.
8. Koolimaja saali põrand lihvitakse üle ja kaetakse uue lakiga.
9. Investeeringute reservi on jäetud 4000 eurot, mida on võimalik kasutada, kui mõned tööd kallinevad või tuleb teha lisatöid.

Kokku on esialgsete plaanide kohaselt investeeringuteks mõeldud 78 673 eurot. Lisaks neile on mitmeid väiksemaid investeeringuid alaeelarvetes, mis seletuskirjas on ka lahti kirjutatud.

2. TEGEVUSKULUD

Üldvalitsemise sektor

Selle valdkonna kulude maht on **128 589 eurot**. Suurim kulurida on vallavalitsuse tegevuskulude näol – 94 966 eurot. Vallavalitsuse tegevuskulud on jäänud samale tasemele võrreldes eelmise aasta kuludega. Volikogu eelarve on 9 123 krooni, mis sisaldab hüvitisi, hüvitiselt makstavaid makse ja kindlustust. Administreerimiskulude all on büroo- ja kirjade saatmine, lilled, volikogu istungite kulu. Esinduskulu all on külaliste vastuvõtt, lisaks on ettenähtud koolitus- ja lähetuskulud.

Reservfondi alla on jäetud 12 800 eurot, lisaks vallavanema reserv 1000 eurot kiirete, ettenägematute kulude hüvitamiseks. Muude valitsussektori teenuste all on liikmemaksud SOL-i 5112 a´, EMOL a´1138 ja Saarte koostöökogu ja Saarte Kalandus 750 eurot. Valitsussektori võla teenindamiseks on 4000 eurot, millega kaetakse pikaajaliste laenude intressid. Valdonna osakaal kogu eelarve kuludest on 13,5%.

Politsei, valve ja päästeteenus

Selles valdkonnas alaeelarvete kasvu ette nähtud ei ole. Kogu valdkonna kulu moodustab **2150 eurot**. Lähtutakse olemasolevatest lepingutest ja suurusjärgudest. Leping on sõlmitud Päästeametiga tuletõrjeauto väljakutsete ja ülalpidamiskulude katteks. Aasta jooksul lisanduvad tuludesse riigipoolne osa, vastavalt osutatud teenuse mahule.

Valdkonna osakaal kogu eelarve kuludest on 0,22%

Majandus

Valdkonna all on maakorraldus, kus ette nähtud maakorraldaja palga ja tegevuskulud. Ehituse all on sõlmitud leping ehitustegevuse korraldamiseks spetsialistiga, kes korraldab Valjala vallas ehitusprojektide läbivaatamist, õigusaktide ettevalmistamist, inimeste nõustamist, ehitusobjektide ehituseelarvete koostamist, planeeringute menetluses osalemist.

Vallateede all on teede suviseks ja talviseks hoolduseks mõeldud vahendid. Iga aasta aprilliks vaatab volikogu ja vallavalitsus üle teede hoolduse nimekirja ning koostab pingerea teede remondiks.

Territoriaalse planeerimise real on üldplaneeringu lõpetamise summa 2460 eurot ja kalmistu planeerimisega seotud kulu.

Autobusside dotatsiooni all on valla bussi kulu inimeste veoks igal teisipäeval. Turismi all osalemine turismialastes projektides.

Muu majanduse all on majandusosakonna juhataja ja töömehe palk. Lisaks nende töödega seotud kulutused. Kogu kulu eelarvest 7,74%.

Keskkonnakaitse

Valdkonna maht kokku on **5900 eurot**, millest mahukam on osalemine Maasi jäätmejaamas ja jäätmekorraldusega seotud kulud.

Kogu kuludest läheb nende tegevuste tagamiseks 0,56% eelarve kuludest. Investeeringute lisandumisel võivad valdkonna kulud ja osakaal kuludest oluliselt kasvada.

Elamu-kommunaalmajandus

Valdkonna kulud kokku eelarves on **11 310 eurot**, millest mahukam on heakorra kulud ja tänavavalgustuse ülalpidamine. Heakorra all on samuti kulutused kalmistu heakorras - prügiveedu, lehtede koristus, tööriistade korrashoid jne. Heakorra alt teostatakse ka aleviku ja avalike platside suvist heakorda.

Valdkonna kulu eelarvest 1,07%

Kultuur, sport, vabaeg

Valdkonna kulud kokku moodustavad **85 158 eurot**. Suurim kulu on „Valjala rahvamaja“ real 41 532 eurot. Selles valdkonna all on kõik valla kultuuriasutused. Nende eelarvete piirsummad tegevuskulude osas on jäänud 2010.a. tasemele. Sakla klubi all on ülalpidamiskulud, Tõnija klubi all on perenaise palk, ülalpidamiskulud ja vahendite soetamine. Kultuuriürituste all on vallas korraldavate kultuuriürituste kulud, vastavalt kultuuriürituste kalendrile. Ürituste all on ka detsembrikuus kultuurikollektiividele ülekantud tegevuskulud Kultuuriministeeriumi poolt. Valjala laulukoor on tänavu kutsutud kultuurivahetusprogrammi raames ka sõprusvalda Pirkkala. Külaseltside toetusega katame omafinantseeringu osalemise väiksemates projektides 10% ulatuses ja toetame külade kokkutulekuid. Moodustab eelarvest 8,2%

Haridus

Tegemist on kõige suurema kulu valdkonnaga, mille maht on eelarves **529 745 eurot** ja moodustab kogu kuludest 50%. Kõige mahukam alaeelarve on Valjala Põhikooli summa **346 079 eurot**, millest riigipoolne osa 176 510 eurot

Valjala lasteaia kulu on 139 573 eurot, millest kõige suurema osa moodustab palgafond. Lisaks on vahendid inventari soetamiseks ja tegevuskuludeks.

Eraldised teistele omavalitsustele on Valjala valda sissekirjutatud laste käimine teiste omavalitsuste haridusasutustes ja huvikoolides.

Sotsiaalne kaitse

Kogu valdkonna kulud on summas **81 286 eurot**, mis moodustab eelarve kogukuludest 7,6%. Valdavalt jäävad siin tegevuskulud 2010 a. tasemele. Sisemiselt on suurenenud hooldekodus olevate inimeste toetused. Kuna toetuste korda ei ole muudetud, siis jäävad summad eelmise aasta tasemele. Eelarves oleme suurendanud sünnitoetuste mahtu ja vähendanud matusetootust.